

**VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY
ZŠ a MŠ Krásná Hora n.Vlt**



ŠKOLNÍ DRUŽINA



V družině jsme spolu rádi, protože jsme kamarádi

1. Předkladatel a zřizovatel

Předkladatel: Základní škola a Mateřská škola Krásná Hora n.Vlt.
Adresa školy: Základní škola a Mateřská škola Krásná Hora n.Vlt.
Školská 103
262 56 Krásná Hora n.Vlt.

Ředitelka: Mgr.Eva Šedivá
Kontakty: tel. a fax: 318 862 501
tel. 318 862 301
e-mail: zsms_krasnahora@centrum.cz

IČO: 750 344 25
REDIZO: 600054497

Zřizovatel: Město Krásná Hora nad Vltavou
Školská 80
262 56 Krásná Hora nad Vltavou

Kontakty: tel. a fax: 318 862 456
tel. 318 862 309
e-mail: obeckh@iol.cz

Platnost tohoto dokumentu je od 1. 2. 2021

2. Charakteristika ŠD

Školní družina při ZŠ a MŠ Krásná Hora nad Vltavou slouží především k odpočinku, relaxaci a dále k rozvoji zájmů žáků v době po vyučování, k efektivnímu využití volného času. Školní družina také dává prostor pro komunikaci mezi dětmi navzájem, rodiči a vychovatelkou. Navštěvují ji žáci 1. – 4. ročníku základní školy, dle počtu dětí ji mohou navštěvovat i žáci 5. ročníku. Její činnost vychází z pedagogiky volného času.

Velikost a vnitřní organizace zařízení

Školní družina spadá pod činnost základní školy. Hlavní prostor družiny se nachází v budově mateřské školy. Družinu podle počtu žáků mohou tvořit jedno až dvě oddělení. Druhé oddělení je možné umístit v učebně 1. stupně základní školy. Maximální kapacita jednoho oddělení je 30 žáků. Školní družina poskytuje svou činnost každodenně, a to v závislosti na rozvrhu základní školy pro příslušný školní rok. Nejdříve zahajuje svou činnost po 4. vyučovací hodině. Činnost družiny je uzavřena v 16 hodin. Ranní družina je provozována v čase od 6:45 do 7:30.

Přijímání žáků

Žáky 1. – 5. ročníku přihlašují rodiče na začátku školního roku. Do družiny může být žák přihlášen v průběhu celého školního roku, s ohledem na stav kapacity družiny. O přijetí rozhoduje ředitel školy. Při nástupu vyplní rodiče písemnou přihlášku - vypíše uvedené informace o dítěti (zdravotní problémy, kontakty na oba rodiče) a docházky do ŠD. Podáním přihlášky zákonný zástupce prohlašuje, že se seznámil s vnitřním řádem a zavazuje se jej dodržovat.

Podmínky ukončení vzdělávání žáků

Zákonní zástupci mohou odhlásit žáka ze zájmového vzdělávání kdykoliv v průběhu školního roku. Odhlášení ze ŠD podají rodiče písemně.

Vyloučení žáka je krajním řešením při porušování kázně, pořádku a při ohrožování zdraví a bezpečnosti svého a ostatních. Vždy je projednáno se zákonnými zástupci a rozhodnutí je sděleno písemnou formou ředitelem školy.

Způsob evidence vzdělávání

- Docházku účastníků pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti podle §2 písm. b) vyhlášky o zájmovém vzdělávání eviduje vychovatelka každý den v třídní knize.
- Pro přehled žáků jednotlivých oddělení a zájmových kroužků využívá evidenci v třídní knize.
- Pro přehled žáků ranní družiny se využívají docházkové listy.

Materiální, ekonomické a personální podmínky

- **Prostorové a materiální** - Prostor školní družiny je součástí budovy mateřské školy. Vybavení místnosti odpovídá aktivitám ŠD a požadavkům na bezpečnost. Je členěna na odpočinkový kout k relaxaci a prostor pro praktické činnosti. Jsou zde k dispozici výtvarné potřeby, didaktické, sportovní, společenské hry a pomůcky pro zdravý rozvoj dětí. Dále mohou využívat fotoaparáty, GPS navigace, interaktivní tabuli ve škole. Hry, pomůcky i prostředí družiny je pravidelně obnovováno podle finančních možností. K zájmovým činnostem jsou

k dispozici - školní kuchyňka a technický ateliér, k pohybovým aktivitám tělocvična, venkovní školní hřiště, průlezky, prostor školní zahrady. ŠD využívá i prostor venkovní třídy, obecního hřiště, dětského hřiště, nedalekého lesa a okolní přírody.

- **Ekonomické** - Školní družina je poskytována v souladu se zákonem za úplatu, jejíž výše je stanovena pro každý školní rok ředitelem školy.
- **Personální** - Pravidelnou ranní činnost ŠD, pokud je třeba, vykonává pedagogický pracovník s odpovídajícím vzděláním. Činnost školní družiny zajišťuje podle počtu dětí jedna až dvě vychovatelky s potřebnou kvalifikací. Zúčastňují se akreditovaných vzdělávacích akcí a seminářů.
- **Psychosociální podmínky**
Na cestě za vzděláním se jedinec (žák) neustále vyvíjí, stále poznává nové jevy, poznatky, ale zejména se učí poznávat sám sebe, své myšlení, postoje. Důležité je i uvědomění si své pozice v kolektivu ostatních žáků a snahu vybudovat a obhájit si své „místo.“

Respektujeme jedinečnost jednotlivce (věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, vhodná zpětná vazba). Vedeme žáka k odpovědnosti a sebereflexi za své učení a chování. Spoluprací a vzájemnou pomocí se učí vytvářet hezké vztahy k druhým lidem. Chráníme žáky před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Vedeme žáky k citlivému vztahu k přírodě, ke všemu živému a ukazujeme jim jak žít dle ekologických a environmentálních principů. Zejména chápat člověka jako součást přírody, chápat základní ekologický cyklus, souvislosti časové i prostorové. Uplatňovat globální, celistvý přístup ke světu. Cílem je prožívat hezké okamžiky v příjemném a zdravém prostředí.

- **Podmínky pro pobyt žáků se spec. vzdělávacími potřebami** - ŠD je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním, žákům talentovaným nebo s mimořádným nadáním. Odbornou diagnostiku zabezpečují poradenská zařízení. Na základě diagnostiky jsou s výchovnou poradkyní konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v běžné skupině žáků ŠD. V družině jsou k dispozici podpůrné hry, pomůcky a materiály pro rozvoj dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.
- **Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD**

Ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací - Vychovatelka eliminuje možné úrazy poučením o bezpečnosti na začátku školního roku, dále pak v průběhu školního roku před každými činnostmi a prázdninami. Zdravé prostředí užívaných prostorů – podle platných norem (vhodně vybavené prostory, odpovídající světlo, bezhlučnost, čistota, větrání, teplota a hygienické

vybavení prostoru). Ochrana žáků před úrazy, znalost 1. pomoci (žáci i pedagogové).

Vhodná struktura činností a skladba zaměstnání - vychovatelka vybírá činnosti přiměřené věku a schopnostem dětí tak, aby nedošlo k jejich zranění, vhodně nastaví strukturu a režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání

Stravovací návyky a pitný režim - vychovatelka dbá na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků a pitný režim

Označení nebezpečných předmětů - vychovatelka na začátku školního roku seznámí děti s provozními řády využívaných prostor (školní jídelna, škola, tělocvična, školní družina, technický ateliér, školní hřiště, venkovní učebna)

Dostupnost prostředků první pomoci - školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou

3. FORMY ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelná denní docházka - pravidelnou denní docházkou se rozumí přihlášení k zájmovému vzdělávání nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců

Pravidelná docházka - pravidelnou docházkou se rozumí přihlášení k zájmovému vzdělávání v rozsahu nejméně jedenkrát za 2 týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, které není pravidelnou denní docházkou

Nepravidelná a příležitostná docházka - nepravidelnou a příležitostnou docházkou se rozumí zájmové vzdělávání v jiném rozsahu, než je uvedeno v pravidelné denní a pravidelné docházce
(dle vyhlášky číslo 74 o zájmovém vzdělávání)

4. ČINNOST ŠD

Výchovná, vzdělávací a zájmová činnost je dána tematickým plánem.

- *odpočinková a rekreační činnost* – spontánní či nabízené aktivity na odstraňování únavy, regeneraci, duševních a fyzických sil
- *zájmové činnosti* – převahu hraje vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení.

- činnosti probíhají individuálně, skupinově, spontánně či organizovaně (výtvarná, pracovní, přírodovědná a hudební)

· *příprava na vyučování* – žáci se po dohodě vychovatelky s rodiči vypracovávají domácí úkoly (samostatně nebo s pomocí vychovatelky), je možnost si procvičovat učivo hravou formou – didaktické, vědomostní, soutěživé hry, práce s knihou, encyklopedií atd...

Výchovně vzdělávací, zájmová a rekreační činnost je organizovaná dle potřeb dětí a možností školní družiny. Může být prováděna ve školní družině, ale i mimo ni (družinové výlety, divadelní představení, kino, sportovní soutěže..). Dítě se může samostatně rozhodovat o své činnosti.

Jednotlivé činnosti lze měnit podle potřeb dětí, počasí a časových možností.

Požadavky pro volný čas

- **Požadavek pedagogického ovlivňování volného času** – navození a motivování činností
- **Požadavek dobrovolnosti** – všechny činnosti jsou přiměřené věku žáků a jejich momentálnímu stavu, žáci je vykonávají dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu a motivace, všichni žáci by měli být v dané činnosti přiměřeně úspěšní
- **Požadavek zajímavosti a zájmovosti** – činnosti pro děti volíme atraktivní, pestré, jiné než ve vyučování
- **Požadavek aktivity** – aktivity volíme tak, aby se v nich uplatnili a byli úspěšní všichni žáci, každý z nich se může podílet na tvorbě a realizaci aktivit
- **Požadavek citlivosti a citovosti** – všechny činnosti by měly přinášet kladné emoce, a to nejen z aktivity samé a z následné pochvaly, ale také z objevování nových obzorů či překonání překážek
- **Požadavek seberealizace** – prostřednictvím vhodných činností vytváříme žádoucí sociální kontakty

5. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávacího programu pro školní družinu má pět oblastí.

- **Místo, kde žijeme**
- **Lidé kolem nás**
- **Lidé a čas**
- **Rozmanitost přírody**
- **Člověk a jeho zdraví**

- **Místo, kde žijeme**

Domov: okruh rodiny a jejich členů, výroba dárků pro členy rodiny, zdravé prostředí v rodině, spolupráce s rodinou, posílení vztahu k rodině

Škola: vytváření kladného vztahu ke škole, orientace ve škole, školní režim, bezpečná cesta do školy, orientace v blízkém okolí školy, dopravní značky a předpisy

Obec: seznamování s historií a současností naší obce, historické budovy, orientace v plánu obce, důležité instituce v obci (obecní úřad, pošta, školy..)

Naše vlast: Praha- hl. město a její památky, ostatní významná města a místa ČR, besedy o státních svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví

- **Lidé kolem nás**

Rodina a kamarádi: soužití v rodině, v kolektivu třídy, družiny, v zaměstnání, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, lidské vlastnosti, lidé s různými poruchami, povolání, pomoc druhému

Soužití: pravidla slušného chování, slušné chování ve veřejných prostorách, používání kouzelných slovíček, obhajování vlastního názoru a přijímání názoru druhých, společná hra a práce v kolektivu, osobní hygiena, zásady správného stolování, charakterové vlastnosti

Povolání: zdůrazňovat důležitost jednotlivých povolání a jejich propojení, tématické hry

- **Lidé a čas**

Volný čas: důležitost denního režimu, vhodné využití volného času (zájmové kroužky, četba, sport, aktivní a pasivní odpočinek, zdraví člověka)

Orientace v čase: znát roční období a umět je charakterizovat (rok, měsíc, týden), zvyky a tradice, výroba ozdob z různých materiálů, výzdoba ŠD, poslech a zpěv vánočních koled, výroba přání, tradice

Lidé a minulost: jak se mění lidé, věci, budovy, obec, moderní technika, tradice a řemesla, lidové zvyky, pověsti z blízkého okolí, hrady a zámky, pohádky a básničky

- **Rozmanitost přírody**

Životní prostředí: pravidla chování v přírodě, ochrana přírody, pranostiky, třídění odpadu, přírodovědné vycházky, úklid v okolí školy

Roční období: sledování změn v přírodě při vycházkách, pozorování a poznávání zvířat a rostlin, vyhledávání informací na PC a v encyklopediích, fotografie

- **Člověk a jeho zdraví**

První pomoc: při drobných poraněních, při požáru, při zasažení elektrickým proudem, předcházení úrazů, důležitá telefonní čísla, přivolání pomoci, dramatizace

Péče o zdraví: dodržování základních hygienických návyků, čistota oblečení a osobních věcí, řešení krizových situací (setkání s neznámými lidmi, šikana), dodržování pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty, návštěva lékaře, přenosné nemoci, použití léků, vytváření prostředí klidu a pohody

Zdravý jídelníček: sestavování zdravého jídelníčku, správné uchovávání potravin, význam ovoce a zeleniny, dodržování pravidelného stravování a pitného režimu, rozhovory o zdravém životním stylu

Příroda je naše tělocvična: pobyt na školním hřišti, míčové a pohybové hry, turistické vycházky, překonávání přírodních překážek, atletické soutěže

6. CÍLE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je k celoživotnímu učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k prostředí a k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědní
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- připravit žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, aby uplatňovali a naplňovali své povinnosti
- smysluplné vyplnění volného času

Součástí ŠVP je příloha tematického plánu školní družiny.

Příloha: tematický plán

Podzim – září říjen listopad	<ul style="list-style-type: none">- zahájení školního roku- seznámení s chodem družiny a s novými kamarády (seznamovací hry)- dodržování pravidel a bezpečnosti v družině a pobytu venku, seznámení s řádem ŠD, pravidla slušného chování, družinová pravidla- orientace v okolí školy i ve vnitřních prostorách- roční období- barevný podzim - výtvarné a pracovní činnosti, pozorování změn v přírodě, ochrana životního prostředí (třídění odpadu)- vycházky do přírody, hry v přírodě, sběr přírodnin- Halloween- podzim na zahradě a v lese – ochutnávky - ovoce a zeleniny, hmatové soutěže, zvířata v lese, ptactvo na podzim- pravidla silničního provozu, dopravní značky- výchova ke zdraví, hygienické návyky- zhotovení výrobků na advent- zvyky, tradice, pranostiky, významné dny ČR- pohybové hry, poslech CD, zpěv, četba knih- příprava na vyučování, vědomostní a didaktické hry
Zima – prosinec leden únor	<ul style="list-style-type: none">- místo, kde žijeme - domov a rodina- mikulášská nadílka- výtvarné a pracovní činnosti dle tématu- nastal čas vánoční - Vánoce u nás a ve světě- zhotovení vánočních výrobků, pečení vánočního cukroví- družinové vánoční posezení- Tři králové- zimní radovánky – hry na sněhu, pozorování změn v přírodě, zvířecí stopy, krmení zvířete- masopust – výroba masek, karneval- zvyky, tradice, pranostiky, významné dny ČR- „Jsme to, co jíme“- výchova ke zdraví – předcházení omrzlin, úrazy a pády na zledovatělém terénu- první pomoc- pohybové hry, poslech CD, zpěv vánočních koled, četba knih- příprava na vyučování, vědomostní a didaktické hry

<p>Jaro – březen duben květen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vítání jara, vycházky do přírody, pozorování jarní přírody, hry v přírodě (poznáváme jarní květiny - byliny a stromy), pozorování zvířat - březen - měsíc knihy a internetu - jarní dekorace - Velikonoce - zvyky, tradice, pranostiky, významné dny ČR - výtvarné a pracovní činnosti dle tématu - čarodějnické rejdní - Den země, Den matek, Den Evropy - povolání, řemesla - turnaj ve vybíjené s družstvy ze sousedních škol - děti v dopravě – chodci, cyklisté, základní dopravní značky - výchova ke zdraví – bodnutí hmyzem, alergie - pohybové hry, poslech CD, zpěv písní s jarní tematikou, četba knih - příprava na vyučování, vědomostní a didaktické hry
--	---

<p>Léto – červen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - léto začíná - škola končí - na celém světě jsou děti – všichni jsme si rovni - Den dětí (odpoledne plné her), Den otců - výchova ke zdraví – úpal, úžeh, drobná poranění, bezpečnost při koupání - vycházky hry v přírodě a na hřišti - výtvarné a pracovní činnosti dle tématu - zvyky, tradice, pranostiky, významné dny ČR - voda v přírodě – život ve vodě - pohybové hry, poslech CD, zpěv písní s letní tematikou (písničky k táboráku, lidové tance), četba knih - úklid školní družiny - rozloučení s družinou - hry, soutěže, odměny, pamětní listy - příprava na vyučování, vědomostní a didaktické hry
-----------------------------	--

